

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

EU_12_sada2_05_ČJ_Pohádky_Dur

Název školy	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Karviná, p. o.
Autor	Mgr. Durajová Helena
Anotace	Pracovní list je zaměřen na upevnění znalostí dosažených ve výuce Českého jazyka v oblasti literatury.
Vzdělávací oblast	Český jazyk a literatura
Předmět	Český jazyk
Tematická oblast/téma	Literární výchova/Pohádky
Výsledky vzdělávání	Seznámit žáky se stručnou charakteristikou pohádek jako takových.
Klíčová slova	Autorská pohádka, folklórní pohádka, lidová pohádka, dobro a zlo
Druh učebního materiálu	pracovní list
Typ vzdělávání	Střední vzdělávání, 2. ročník Praktické školy dvouleté
Ověřeno	Datum: 17. 12. 2012 Třída: II. PRŠ 2
Zdroj	[online]. [15-12-2012]. Dostupné z URL: < http://www.spisovatele.cz >, < http://www.cojeco.cz >, < http://www.slovníkceskeliteratury.cz >, < http://cs.wikipedia.org >

Pohádka

- Též známá jako báchorka, obvykle krátký, epický, fiktivní příběh, ne vždy musí mít šťastný konec
- Pohádka byla vyčleněna jako samostatný žánr až v 18. století, během renesance
- Vyskytují se zde většinou smyšlené postavy (víly, čerti, draci, skřítky, elfové,...)
- Pohádky můžeme rozdělit na lidové (tzv. folklorní) a autorské

O pohádkách panuje představa, že byly určeny pouze dětem. Mnoho pohádek však bylo určeno dospělým, byť měly třeba dobré konce, a vyprávěly se, až šly děti spát. Tyto pohádky sloužily jako jakýsi vzorový příběh o lidských vlastnostech.

Lidové pohádky

- Útvary ústní lidové slovesnosti, jedny z nejstarších
- Díky ústnímu předávání prošly spoustou změn
- Každý národ nebo etnikum měl své vlastní pohádky, které odrážely jejich pohled na vztah mezi dobrem a zlem, jejich způsob života a měly čtenáře motivovat, aby se postavil zlu, útlaku, a došel do vítězného konce jako hrdina
- České pohádky jsou zvláštní tím, že zde zlo nebývá poraženo, ale napraveno

U lidových pohádek je jedna zvláštnost, kterou si lidé stále nedovedou úplně vysvětlit, a to: Proč nacházíme podobné rysy u lidových pohádek z různých koutů světa? Zde je přece vyloučeno, aby se lidé, kteří je vyprávějí, setkali, nebo ne?

Pro objasnění existují dvě teorie:

- 1) Archetypální teorie – lidé jednají v různých situacích stejně a také zažívají podobné životní situace, proto je možné, že i vymýšlejí podobné příběhy
- 2) Teorie migrace pohádek – předci Indiánů si už vzali základy pohádek s sebou při cestě do Ameriky

Autorské pohádky

Vznikaly již od středověku, nejčastěji přepracováním nějakého díla, např. jeho zasazením do prostšího prostředí, či pozměněním příběhu.

Od 20. století se pohádky tzv. komercializují, tzn., že se klade větší důraz na jejich poutavost a zábavnost, než na hloubku děje, poučnost, či pointu

- Základními motivy pohádek bývá nejčastěji souboj dobra se zlem, nebo daleká cesta za penězi, bohatstvím a štěstím. Muž je zde většinou stavěn do role hrdiny, kdežto žena do role, které je většinou nutné pomoci
- Smyšlené postavy zde mají většinou velmi vyhraněné charaktery, buď jsou zlí, nebo dobří, většinou nic mezi tím
- Pohádky měly pomoci dětem rozlišit mezi dobrem a zlem a dodat jim odvahu se zlu postavit

Test

- 1) *Komu byly pohádky určeny?*
 - a) *Pouze dětem*
 - b) *Pouze dospělým*
 - c) *Dětem i dospělým*
- 2) *V pohádkách se vyskytují hlavně:*
 - a) *Znamé osobnosti*
 - b) *Vymyšlené postavy*
 - c) *Odborné termíny a cizí slova*
- 3) *Pohádky Folklorní jsou:*
 - a) *Příběhy, předávané většinou ústně*
 - b) *Takové příběhy, které mají známého autora*
 - c) *Zhudebněné pohádky*
 - d) *Pouze rýmované pohádky*
- 4) *Autorská pohádka je:*
 - a) *Pohádka s neznámým autorem*
 - b) *Pohádka, kterou napsal Lukáš Autor*
 - c) *Pohádka, u níž známe jejího autora*
- 5) *České pohádky jsou zvláštní tím, že:*
 - a) *Zlo napraveno*
 - b) *Zlo poráží dobro*
 - c) *Dobro poráží zlo*
 - d) *Zlo je zde poraženo*

ŘEŠENÍ:

1. C
2. B
3. A
4. C
5. A